

Udtalelse vedtaget på delegeretmødet 2025

Tilgængeligheden af uddannelsessystemet skal sikres for alle børn og unge i Danmark

Uddannelse spiller en afgørende rolle for børn og unge såvel som samfundet.

Det er gennem uddannelse, at unge opbygger de kompetencer, som er afgørende for at kunne navigere i et komplekst samfund og til at handle i en verden under hastig forandring. Desuden spiller uddannelse en afgørende rolle i at engagere unge i demokratiet og samfundet ved at fordre indsigt, nysgerrighed og kritisk tænkning. Derfor er det afgørende, at ingen børn og unge i Danmark holdes fra at tage den uddannelse, de har evnerne, motivationen og lysten til at tage, på baggrund af deres forudsætninger eller baggrund. Samtidigt er trygge og inkluderende uddannelsesfællesskaber afgørende for alle børn og unges trivsel.

Desværre er virkeligheden i dag, at vores uddannelsessystem holder mange børn og unge med funktionsnedsættelser udenfor. I en beretning (juni 2025) rettede Rigsrevisionen kritik mod både Uddannelses- og Forskningsministeriet, og Børne- og Undervisningsministeriet for ikke at følge op på kendte og udbredte udfordringer med tildeling af specialpædagogisk støtte i uddannelsessystemet. Her blev det påpeget, at 51 % af de studerende på videregående uddannelser og 34 % af eleverne på ungdomsuddannelserne ikke får den specialpædagogiske støtte, de er berettigede til, til tiden.

Dette er blot et eksempel på, at for mange børn og unge med neurologiske, fysiske og psykiske funktionsnedsættelser er støtten utilstrækkelig og begrænset. I disse unges møde med uddannelsessystemet, står bl.a. lange ventelister til tildeling af støtte, komplicerede procedurer, og manglende ressourcer i vejen for deltagelsesmuligheder og trivsel under uddannelse. Denne utilgængelighed fører til, at uddannelse bliver forbundet med nederlagsoplevelser og fremmedgørelse, i stedet for fællesskab og udvikling.

Der er ligeledes udfordringer i dele af uddannelsessystemet, hvad angår den fysiske tilgængelighed, som kræver handling. Klasselokaler og forelæsningsale med dårlige akustiske forhold, som forstyrrer koncentrationen, manglen på rum til tilbagetrækning, manglen på niveaufri adgang til undervisningslokalet, er alle eksempler på områder, hvor der skal gribes ind.

Dertil skal kobles rammerne for studiemiljøet og mødet mellem elever og studerende uden for undervisningen, som mange steder ligeledes kan være fysisk utilgængelige og hæmmende for inklusive fællesskaber og den sociale tilgængelighed.

Det er afgørende at sikre, at uddannelsessystemet i Danmark er tilgængeligt og inkluderende for alle børn og unge, uanset funktionsevne.

Derfor mener DUF:

- At det ved alle trin i uddannelsessystemet i Danmark, ikke må være børn og unges funktionsevne, som begrænser deres mulighed for deltagelse i undervisningen.
- At investeringer i SPS, universielt design og andre støtteordninger for elever og studerende med funktionsnedsættelser i uddannelsessystemet skal prioriteres, så kvaliteten af støtten øges, og der gøres op med de mangler og udfordringer, som børn og unge oplever i dag.
- At alle elever og studerende kan få adgang til nødvendig støtte fra første dag på deres uddannelse.
- At elever og studerendes rettigheder i undervisningsmiljølovgivningen skal styrkes, så der er ordentlige, fysiske, psykiske og æstetiske tilgængelige rammer for børn og unges lærings- og arbejdsmiljø.
- At det enkelte unge menneske er ekspert i egne forhold og funktionsevne, og indretningen af støtteordninger til unge med funktionsnedsættelser skal tilrettelægges med inddragelse af elever og studerende.